

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نیاشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم ویر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

۲ اپریل ۲۰۰۹

یادداشت پورتال :

از نویسنده و شاعر گرانقدر و با دورد وطن، همکار دائمی پورتال، جناب محمد اسحاق برکت، کمال سپاس داریم، که حاضر گشته اند، از طریق پورتال "افغانستان آزاد - آزاد افغانستان" به تدریس زبان ملی پشتو بپردازند. پورتال این کمبود را از منتها حس میکرد و در صدد بود، تا معلم ورزیده ای برای این امر خجسته بیابد. وقتی جناب برکت به ابتکار خود موضوع تدریس زبان پشتو را با پورتال در میان گذاشتند، در جواب همان مصراع معروف را شنیدند که :

"جانا سخن از زبان ما میگوئی"

پورتال در حالی که اهتمام به زبانهای بزرگ، رسمی و ملی ما، دری و پشتو، را از اهم وظایف خود میداند، از جناب برکت امتنان فراوان دارد، که این امر مهم را بعهدہ گرفته اند. برای آموزگار گرانقدر و آموزندگان ارجمند، توفیق و پیروزی آرزومندیم. به مدد الهی

پورتال AA-AA

محمد اسحاق برکت

ویرجینیا - امریکا

دوم اپریل ۲۰۰۹

بیاید پښتو بیاموزیم

مقدمه :-

اگر تعصبات بیجا و نامعقول را که درین سه دهه دمار از روزگار ما بدرآورده و ملعبه سیاست بازان دست اندرکار روزگار ما شده، کنار بگذاریم و به واقعیتها چنانکه به چشم سر می بینیم نظر بیاندازیم، درمی یابیم که هموطنان ما بیشتر به دری صحبت میکنند و مینویسند، تا به لسان پښتو. این تعداد را پښتوزبانان بی تعصب و سهل انگاری پښتونهای که لسان مادری شان پښتو بوده و به دری گپ میزنند و مینویسند، دوباالا و مضاعف ساخته اند. در مؤسسات تعلیمی مرکز تدریس به لسان دری صورت میگیرد و حتی در مؤسسات تعلیمی مناطق پښتون نشین هم در تدریس بیشتر از اصطلاحات دری استفاده میشود، شعبات و دوایر دولتی و غیردولتی در امور دیوانی شان از دری کار میگیرند. چقدر رنج آور است که والی صاحب هلمند مکتوب خود را به وزارت داخله به پشتو مینویسد، والی صاحب پکتیکا پیشنهادهای خود را به ریاست جمهوری به پشتو تقدیم نمیدارد، دم دروازه های وزارتخانه ها هیچ کس به پشتو عریضه نمی نویسد و دهها مثال دگر.

ما شکر خدا شاعران ، نویسندگان ، زبان‌شناسان و دانشمندان متبحر لسان پښتو داشتیم و داریم و هر کدام در وقت و زمان خود برای پیشرفت و انکشاف و بهبود لسان شیرین پښتو مساعی لازم به خرج داده اند، تألیفات و آثار گرانبهائی داشتند و دارند. مردم ما خدمات مرحوم الفت ، مرحوم رښتین، مرحوم بڼووا، بناغلی تری، زیار صاحب، جهانی صاحب، مرحوم استاد هاشم زمانی، زیرکیار صاحب، ننگیال صاحب، مرحوم علامه رشاد، پوهاند علامه مرحوم حبیبی و ده ها شاعر و نویسنده دیگر را که درین زمینه خدماتی قابل قدر انجام داده اند، فراموش نکرده و نمیکنند. متأسفانه که پیش از تحولات و جریانات سه دهه خانه برانداز اخیر نیز، حکومت‌های وقت با وجود آماده بودن شرایط، برای رشد و انکشاف لسان پښتو، مساعی به خرج ندادند. زمامداران "پشتون" بودند، ولی نه از پشتو بهره ای داشتند، و نه بر آن توجهی کردند. نتیجه اینست، که امروز بچشم سر می بینیم و به شرح و بیانی نیاز ندارد.

این حقیر بنا بر علاقه بی حد و حصر به وحدت ملی ما و عطف بر اینکه لسانهای مادری و خصوصاً زبانهای بزرگ و ملی ما، ممد وحدت و همبستگی مردم افغانستان شمرده میشوند، بر خود واجب دانست، تا علی الرغم معلومات ناکافی و کاستی ها، در زمینه خدمتی ولو اندک، انجام دهد. این دیگر وظیفه و وجیبه هر افغان وطن دوست و دلسوز است، تا آنچه در راه خدمت گزاری به هموطنانش در ید قدرت و توان دارد، دریغ و مضایقه ننماید. البته نمیخواهم بگویم که :

چو میبینی که نابینا و چاه است اگر خاموس بنشیننی گناه است

با آنچه در بالا به صورت مختصر ذکر شد اکتفاء کرده به اصل مطلب میپردازیم و آن اینکه : پښتو بمانند هر زبان دیگر دنیا، لسانیت زیبا و شیرین که آموختنش برای افغانان علاقه مند - به تأکید میگویم برای افغانانی که واقعاً علاقه به آموختن آن دارند و آنانی که باید بیاموزند - بسیار آسان است. زیرا تمام لسانهای معمول و مروج در کشور عزیز ما افغانستان بالخصوص پښتو و دری از قرون و اعصار متمادی به اینطرف پهلوی هم زیسته و از همدیگر متأثر گردیده ، و خاصتاً که بسا لغات این دو لسان شیرین و باتمکین باهم درآمیخته و جزء همدگر شده اند. گوشهای ما با آنها آشناست ، اگر گپ زده و یا نوشته نمیتوانیم اما به گپهای همدیگر میفهمیم و همدیگر را به نحوی درک میکنیم.

گفتنی ها بسیار است و اگر بحد کافی گفته نشود، بقدر تشنگی باید شنیدن. بحث روی آموختن لسان "پښتو" است که به یاری خدای بزرگ و زمینه سازی پورتال ملی و معزز «افغانستان آزاد - آزاد افغانستان» و همکاری خوانندگان گرامی در آئیه قریب به درس اول آن آغاز خواهیم کرد.

جوانان افغان بنا بر دلایل عدیده و از جمله شرایط هجرت و غربت، از فراگرفتن فعال زبان مادری خود دور مانده اند و بسیار کمند آنانی که ازین زمره بتوانند از مطبوعات و اطلاعات کلاسیک و الکترونیکی استفاده نمایند. جای بس خوشوقتی و مسرت است، که سایت باعظمتی بمانند پورتال "افغانستان آزاد - آزاد افغانستان" دست بکار است و زمینه نشو و نمو اذهان جوان را فراهم میسازد. من هم با عشق سرشاری که به هموطنان عزیز و زبانهای ملی ما دارم، با استفاده از همین زمینه مساعد، خدمت ناچیز خود را ضمن سلسه "بیانید پښتو بیاموزیم" پیش میکشم. امید است که پیش کسوتان و آنانی که در زمینه تجارب بیشتر دارند، از همکاری و مساعدتهای لازم خود درین عرصه مضایقه نفر مایند.

له ډېرو محترم او درنو ژبپوهانو ، لیکوالو او نظر خاوندانو څخه په ډېره درناوي هيله کيږي چي په دغه لاره چي روان يو او هغه موخه موجي غوره کړي له ما سره مرسته وکړئ او خپلي نيوکي او زما نیمگړتياوي او تېروتي سم او د دغي وبسایت له لارې وليکئ. تر څو زه هم څه زده او په گډه يو د بل په مرسته خپلو هیواد والو ته خدمت وکړو.
لوی خدای دی زمور ټولو سره مل وي. په درناوی